

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Koepoortstraat 13

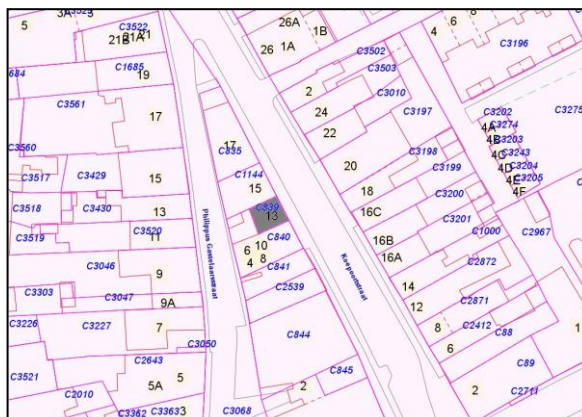
Monumentnummer : GM150

Straat : Koepoortstraat
Huisnummer : 13
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 AP

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 839

Naam object : ---
Bouwjaar : ca. 1880, mogelijk oudere kern
Architect : nb
Bouwtijl : eclecticisme
Oorspronkelijke functie : winkel-woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 20-04-2015
Datum aanwijzing : 29-09-2015

Situering

Pand gelegen aan de Koepoortstraat in het noordelijk deel van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat met de voorgevel langs de straat aan het trottoir.

Opbouw

Tweelaags pand op rechthoekige plattegrond. Het pand is deels onderkelderd, heeft een begane grond, een verdieping en een zolder onder een zadeldak. Het huis is onderkelderd.

Historie

De Koepoortstraat maakt deel uit van de vroegste stadsuitleg uit de eerste helft van de dertiende eeuw. De Koepoortstraat functioneerde als toegangsweg van en naar de Koepoort, die in 1673 in opdracht van koning Lodewijk XIV werd opgeblazen.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het pand heeft een gepleisterde lijstgevel die afgaande op de aanwezige winkelpui en vensters uit omstreeks 1880 kan dateren. Gelet op de vorm en dikte van de achtergevel is het waarschijnlijk dat het pand een oudere kern in zich bergt. Uit de kadastrale minuut blijkt dat het in 1832 reeds een plaatsje aan de achterzijde had. De vensters op de verdieping zijn rond 1930 aangepast van T-ramen naar H-ramen, mogelijk zijn toen ook andere aanpassingen doorgevoerd.

Het huis is in 1972 verbouwd, waarbij het op de begane grond en eerste verdieping een nieuwe indeling kreeg. Tussen 1995 en 2000 is deze indeling op de eerste verdieping geheel verwijderd en werd de spiltrap geplaatst. Ook is toen de kapconstructie integraal vernieuwd, waarbij op zolder kamers en een badkamer zijn gerealiseerd.

Exterieur

De gevel is drie bouwlagen hoog en geheel gepleisterd. De gevel heeft op de begane grond een houten winkelpui. Deze staat op een gepleisterde plint. De pui is symmetrisch ingedeeld met een entree die wordt geflankeerd door grote winkelruiten. De voordeur is een moderne paneeldeur met een hardstenen drempel en een gemetselde bakstenen stoep. Boven een eenvoudig kalf een halfrond bovenlicht. De winkelruiten zijn gevat in houten ramen met kwartronde bovenhoeken. De pui wordt afgesloten met een hoofdgestel, bestaande uit een architraaf, en vlak houten fries en een kroonlijst op houten klossen. Het hoofdgestel wordt gedragen door vier houten pilasters links en rechts van de entree en de winkelruiten die op naar voren staande basementen staan. De kroonlijst wordt ter plaatse van de buitenste pilasters gedragen door consoles. In het pleisterwerk links en rechts van de pui zijn schijnvoegen opgenomen. Het pleisterwerk ter hoogte van de eerste verdieping en zolder is vlak uitgevoerd.

Waar de winkelpui symmetrisch in de gevel is geplaatst, zo zijn de vensters van eerste verdieping en zolder links van de middenas gesitueerd. Dit symmetrieverschil houdt mogelijk verband met een overbouwde drupstrook tussen Koepoortstraat 13 en 15 en verklaart wellicht de positie van de rechts in de gevel aanwezige vergaarbak ter hoogte van de zoldervloer.

Op de eerste verdieping zijn twee schuifvensters met H-indeling met enkelruits, houten onderramen en gekleurd glas-in-lood in de bovenramen. De bovenhoeken zijn kwartrond uitgevoerd. Centraal boven de muurdam tussen de schuifvensters is een klein zoldervenster met twee stolpramen en kwartronde bovenhoeken aanwezig. Het venster heeft een houten lekdorpel en sluit met de bovendorpel aan op de architraaflijst van het hoofdgestel. De ramen hebben een horizontale glasroede op circa twee derde van de hoogte vanaf de onderdorpel.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een hoofdgestel, bestaande uit architraaflijst, fries en kroonlijst. Het voorste dakschild en de beide zij dakvlakken zijn belegd met donkergrijs gesmoorde, oude Hollandse dakpannen, op de hoeken met keperpannen afgewerkt.

De gepleisterde achtergevel is uitgevoerd als topgevel en staat vrij aan een binnenplaats die met een poort vanuit de Philippus Gastelaarsstraat toegankelijk is. Op de begane grond zijn vanaf de binnenplaats gezien links twee hooggeplaatste vensters met tweeruits vaste ramen met verticale glasroede en een klein enkelruits toiletvenster aanwezig. Rechts op de eerste verdieping is een venster met twee tweeruits stolpramen aanwezig. De venster zijn alle diep in de gevel geplaatst, die op zolderniveau geheel blind is en voorzien van een drietal gesmede staaftankers.

Interieur

Het huis is aan de voorzijde rechts onderkelderd. De *kelder* wordt bereikt middels een houten steektrap en een luik in de vloer van de boven de kelder gelegen woonkamer. De kelder heeft een tongewelf met de kruin evenwijdig aan de straat, waarin rechts een kelderlicht voor daglicht zorgt. Enkele traptreden geven aan dat hier in het verleden een buitentrap met kelderluiken heeft gefunctioneerd. Een tweede kelderlicht bevindt zich links in de kelder. Hiertoe is de kelder in het verleden vergroot door schuin naar de straat een steens muur van handvormstenen in kruisverband te metselen. De doorgang naar deze kleine uitbreiding wordt door een gepleisterde boog gevormd. Rechts aan de zijde van nummer 15 zijn de sporen zichtbaar van een dichtgemetselde doorgang.

De indeling van de *begane grond* bestaat uit een modern, klein entreeportaal die direct toegang geeft tot een woonkamer. Van deze kamer is linksachter een klein vertrek en een toilet afgescheiden, rechtsachter een moderne open keuken. De kamer wordt aan de straatzijde van daglicht voorzien door grote etalageruiten in de winkelpui, aan de achterzijde geven twee hooggeplaatste tweeruits valramen daglicht. De ruimte is geheel met modern plaatmateriaal afgewerkt, het plafond is glad gestuct. Een stalen onderslagbalk die in de voor- en achtergevel is opgelegd is met een koof omtimmerd. Links voor is in de meterkast een deel van de enkelvoudige verdiepingsbalklaag te zien. De evenwijdig aan de straat liggende balken zijn op de hoeken voorzien van een kraal en zijn geschilderd.

Links geeft een moderne, stalen spiltrap toegang tot de *eerste verdieping* en de zolder van het pand. De eerste verdieping bestaat uit een enkele, ongedeelde ruimte die in gebruik is als woonkamer. Het vertrek wordt aan de straatzijde van daglicht voorzien door twee schuifvensters met wisseldorpel. In de bovenramen is glas-in-lood toegepast met blank kathedraalglas waarin met gekleurd glas een geometrisch ornament is opgenomen. De onderramen hebben sporen van een verticale middenroede: de vensters zijn in het verleden van zogenaamde T-vensters naar H-vensters aangepast, mogelijk is dit gebeurd in combinatie met het plaatsen van het glas-in-lood. In de achtergevel zorgt een stolpvenster met tweeruits ramen voor daglicht. De zolder balklaag is in de kamer volledig in het zicht en bestaat uit een enkelvoudige balklaag evenwijdig aan de gevel. De balken hebben dezelfde afmetingen en afwerking als de verdiepingsbalklaag en zijn op de hoeken voorzien van een kraal. De balklaag wordt ondersteund met een omklede stalen balk en een ronde stalen kolom centraal in

de ruimte. Links is ter plaatse van de spiltrap een raveling in de balklaag aangebracht, waarbij een deel van de raveling uit 1972 is gehandhaafd.

Op *zolder* is de indeling en afwerking rond 2000 geheel nieuw tot stand gekomen en wordt hier verder niet beschreven. Grote dakkapellen met plat dak in het linker en rechter dakvlak zorgen voor het nodige daglicht. Een slaapkamer aan de straatzijde wordt van daglicht voorzien door een stolpvenster met tweeruits ramen. Een schuiftrap geeft vanuit de overloop toegang tot de vliering. Hier is de moderne kapconstructie met gordingen en isolatieplaten in het zicht. De kap is rond 2000 integraal vernieuwd en wordt hier verder niet beschreven.

Bouwdossiers

03 juli 1972 verbouw kantoor Koepoortstraat 13 en vernieuwen indeling

Literatuur

- Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Koepoortstraat 13 Doesburg*, 9-5-1990 (adviesnr. 5)

Waardering

Het pand dateert uit circa 1880 met oudere delen en is wat betreft het gevelbeeld gaaf bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling is de architectuur in combinatie met de ligging in de straatwand en enkele onderdelen van het casco, alsmede de cultuurhistorische betekenis.

Pand van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van gepleisterd eclecticisme, daterend uit circa 1880 en vanwege het bewaard gebleven historische casco bestaande uit bouwmuren, de historische kelder en de balklagen.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de architectonische relatie met de buurpanden, de positieve bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden in de directe omgeving.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een woon-winkelpand voor de burgerij uit de periode rond 1880.